

Lyčių aspekto analizė

“

Lyčių santykių analizė suteikia informacijos apie skirtingas moterų ir vyrų sąlygas, taip pat skirtingą poveikį, kurį šioms sąlygoms daro politikos dokumentai ir programos.

”

Pradedant projektą ir norint užtikrinti, kad jis atitiktų lyčių lygybės reikalavimus, pirmiausia būtina atlikti projekte nagrinėjamo klausimo lyčių aspekto analizę. Lyčių aspekto analizė padeda suprasti skirtingus dalyvavimo, įsitraukimo, elgesio ir veiklos modelius, kuriuos vyrai ir moterys taiko ekonominėse, socialinėse ir teisinėse struktūrose, taip pat šių skirtumų poveikį.

Lyčių aspekto analizė padeda atsakyti į klausimą, kaip į lyčių aspektą turėtų būti atsižvelgiama vykdant projektą, ypač nustatant tinkamus lyčių lygybės uždavinius ir rodiklius, planuojant konkrečius veiksmus uždaviniams įgyvendinti ir vykdant stebėseną bei vertinimą.

Lyčių aspekto analizė turėtų ne tik apibūdinti dabartinę lyčių padėties būklę, bet ir analizuoti lyčių skirtumų priežastis ir poveikį tikslinėms grupėms. Nagrinėjant nelygybės ir diskriminacijos priežastis galima apibrėžti tinkamus ir tikslinius uždavinius, padėsiančius išspręsti šias problemas, ir nustatyti, kurios veiklos gali padėti panaikinti šią nelygybę.

Analizuojant projekto problemą, privaloma integruoti lyčių aspektą. Tai galima padaryti:

- užtikrinant, kad visi analizėje naudojami duomenys būtų suskirstyti pagal lytį;
- remiantis esamais srities kokybinių ir kiekybinių tyrimų duomenimis, siekiant nustatyti, ar atsižvelgiama į informaciją apie vyrų ir moterų padėties skirtumus;
- nustačius skirtumus tarp moterų ir vyrų, juos privaloma išanalizuoti ir nustatyti tiek priežastis, tiek pasekmes;
- įsitikinant, kad aktualūs lyčių klausimai, skirtumai ir nelygybė nagrinėjamoje srityje būtų įtraukti ir integruoti į visapusišką problemos analizę;
- analizę gali atlikti projekto vykdytojų grupė, tačiau praverstų ir lyčių lygybės specialistų indėlis. Pasitelkus lyčių lygybės specialistus į pagalbą, svarbu aptarti jų gautus rezultatus su projekto vykdytojų grupe, kad jais būtų galima pasidalyti ir juos iki galo suprastų visos pagrindinės projekto suinteresuotosios šalys.

Panagrinėkite moterų ir vyrų atstovavimo įvairių politikos sričių skirtinguose lygmenyse aspektą – kaip naudos gavėjų, darbo jėgos atstovų ir sprendimų priėmėjų. Konkrečiau:

- apibrėžkite, kaip jūsų politika yra susieta su asmeniu;
- apibūdinkite, kaip jūsų politika paveiks kasdienį vyrų ir moterų ar specifinių vyrų ir moterų grupių (pvz., neįgaliųjų, juodaodžių ir etninių mažumų, mažas pajamas uždirbančiųjų, lesbiečių, gėjų, biseksualų bei transseksualų (LGBT) ir kt.) gyvenimą;
- nustatykite moterų ir vyrų skirtumus politikos srityje (kalbant apie teises, dalyvavimą ar atstovavimą, galimybę naudotis ir naudojimąsi ištekliais, vertybes ir normas, kurios daro poveikį lyčių elgsenai);
- nustatykite lyčių atotrūkį tarp specialistų (pvz., darbo užmokesčio skirtumus ir teisę užimti hierarchinio lygmens pareigas) pagrindinėse sektoriaus institucijose;
- nustatykite moterų vaidmenį sektoriaus vadovų pareigose vietos ir valstybiniu lygiu;
- pažiūrėkite į institucijos valdymą per lyčių prizmę ir įvertinkite, ar atranka, įvertinimas, paaukštinimas ir vertinimas gali atspindėti lyčių stereotipus moterų darbuotojų ir vadovų nenaudai.